

УДК 658.821

О.В. Семененко

Київський національний університет технологій та дизайну (КНУТД), Україна

КОНКУРЕНТОСТІЙКІСТЬ – УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

O.V. Semenenko

THE COMPETITIVENESS IS THE MAIN CONDITION TO ENSURE ECONOMIC STABILITY

В процесі господарювання суб'єкти підприємницької діяльності постійно зазнають впливу багатьох факторів як зовнішнього так і внутрішнього характеру. Окрім того, відсутність адекватної організаційної, інституціональної та інформаційної бази також негативно впливають на стійкість оперативної діяльності підприємства. В умовах неоднозначності розвитку, політико-економічних загострень в країні, фінансових ускладнень, кінцеві результати господарювання стає важко спрогнозувати. Невизначеність стану підприємства змушує суб'єктів господарської діяльності весь час знаходитися в стані активного пошуку конкурентних переваг, як фактора конкурентостійкості підприємства.

Дослідження теоретичних та практичних аспектів функціонування і сталого розвитку об'єктів мікроекономіки знайшли відображення в роботах багатьох закордонних та вітчизняних вчених економістів, серед яких І. Булах, О.Бабина, В.Дикань, О.Єфременко, С.Захарова, А.В. Кулик, Л. Протасова, І.Радамовська, Ю. Сімех, О. Тридід, В.Чернега, М. Чорна та ін. В цілому в їх роботах відображені основні методологічні положення теорії економічної стійкості підприємств, в той же час деякі проблеми, а саме проблеми конкурентостійкості, як однієї з умов забезпечення економічної стійкості підприємства повинні бути доповнені і уточнені.

Економічна категорія «конкурентостійкість» поєднує в собі два основних поняття: «конкуренція» та «стійкість».

Конкуренція це особливий тип економічних відносин між товаровиробниками з приводу формування цінової політики та об'ємів пропозиції на ринку високоякісної продукції та послуг.

Конкуренція представляє собою діяльність людей, що направлена на задоволення потреб методом підвищення якості товарів, регулювання його обсягів та цін на ринку [1,2].

Стійкість, на погляд Василенко В.О., поняття умовне, але відіграє важливу роль у вивченні динамічно розвиваючих систем, виступаючи в якості однієї з умовних точок відліку. Стійкість порушує криза, яка змінює тенденції життєдіяльності системи. Стійкість розглядається ним, як здатність системи зберігати свій працездатний стан з досягнення запланованих результатів при наявності різних збурюючих впливів. Збурення може викликати тимчасові відхилення координат стану системи в межах заздалегідь визначених допусків, але при припиненні впливів стійка система повертається у вихідне положення [3, С.19].

На нашу думку, під стійкою позицією підприємства слід розглядати здатність утримувати досягнутий рівень протягом певного часу і при наявності різних впливів, повертатися у вихідне становище та давати можливість подальшому розвитку підприємства. Важливою складовою стійкості в конкурентних ринкових умовах є економічна стійкість.

Економічна стійкість – це такий стан, який забезпечує єдність функціонування елементів процесу праці на всіх стадіях кругообігу капіталу, постійне відтворення і нарощування запланованих фінансово-економічних результатів в умовах постійного впливу дестабілізуючих факторів внутрішнього і зовнішнього характеру.

Основною передумовою економічної стійкості і її запорукою виступає конкурентостійкість підприємства.

Слід зазначити, що вперше проблема конкурентостійкості в Україні досліджена і висвітлена у наукових працях Диканя В.Л. Проаналізувавши методологію конкуренції у високорозвинених країнах світу а також існуючі підходи до її сутності він прийшов до висновку, що конкурентостійкість визначається двома елементами: перший – конкурентоздатністю товару чи товарної маси, яка у динаміці характеризує ступінь задоволення попиту; другий – ефективністю виробництва та управління [4]. Іншої точки зору дотримується Сімах Ю.А. Він стверджує, що «конкурентостійкість підприємства – це комплексна економічна категорія, яка характеризує ефективність функціонування підприємства в умовах конкуренції у довгостроковій перспективі та визначається (забезпечується) трьома складовими: конкурентоспроможністю підприємства, економічною безпекою підприємства та економічною ефективністю» [5, С.15]. З усіма наведеними підходами не можна не погодитися, але для забезпечення конкурентостійкого стану підприємства необхідно враховувати ще й внутрішню культуру самого підприємства, яка на наш погляд відіграє не останню роль в конкурентній боротьбі за споживача на ринку товарів і послуг.

Організаційна культура підприємства є своєрідним стратегічним ресурсом, що може суттєво впливати не тільки на внутрішньоорганізаційні зміни, але й ринкову трансформацію на рівні економічної системи.

Забезпечуючи конкурентостійке положення підприємства на ринку, підприємець отримує можливість для прогнозування подальшого його стійкого розвитку і забезпеченню потреб суспільства.

Отже, високоорганізована організаційна культура, конкурентостійкість і гнучкість підприємства в умовах ендогенного та екзогенного середовищ є основними передумовами в забезпеченні та підтримки рівня його економічної стійкості і стабільного розвитку.

Таке узагальнення показує, що вся виробничо-економічна діяльність підприємств і їх менеджерів повинні будуватися на основі отриманої достовірної інформації про можливі зміни і загрози, які можуть протистояти спільним зусиллям колективу по забезпеченню конкурентостійкості і стійкості підприємств.

Література

1. Экономическая стратегия фирмы: Учеб. пособие / Под ред. А.П. Градова. – СПб.: Специальная литература, 2000. – 3-е изд., испр. – 589 с.
2. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. – М.: Акалис, 1996. – 272 с.
3. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: Монография. – Киев: Центр учебной литературы, 2005. – 648 с.
4. Диканя В.Л. Обеспечение конкурентоустойчивость предприятия: монография. – Х.: Основа. – 1995. – 159 с.
5. Сімах Ю.А. Визначення поняття конкуренто стійкість підприємства. / Ю.А. Сімах // Вісник Міжнародного Слов'янського Університету. Серія «Економічні науки». – Том X, 2007. - № 1. – С.12-16.